

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№6 (206) КРАСАВІК 2016 ГОД

У ЦЭТРЫ ЎВАГІ

«ТОП» ЗАРОБКАЎ ВІЦЕБШЧЫНЫ

Паводле інфармацыі Белстата Шумілінскі раён апынуўся ў ліку найбольш бедных рэгіёнаў вобласці, дзе плацяць самую нізкую заработную плату.

Белстат апублікаваў дадзеныя аб зарплаце, якую атрымалі жыхары Віцебскай вобласці ў лютым 2016 года. Лічбы не настолькі дрэнныя, як можна ўявіць, аднак колькі людзей у рэальнасці атрымліваюць такія сумы – пытанне спрэчнае (асабліва на фоне татальнага беспрацоўя).

Самым «высокааплатным» горадам Віцебшчыны стаў наш нафтаград – Наваполацк: тут сярэдні заробак склаў 7,5 млн. рублёў. Абласны цэнтр «зарабіў» у сярэднім усяго толькі 6,2 млн. рублёў.

З інфармацыі, прадстаўленай Белстатам, можна вылучыць самыя бедныя раёны. Узначальвае гэты не надта прэстыжны «топ» Шаркаўшчынскі раён: тут у лютым плацілі ў сярэднім 3 999 892 рублёў.

Шаркаўшчынскі - 4 млн. рублёў
Ушацкі - 4,2 млн. рублёў
Браслаўскі - 4,29 млн. рублёў
Шумілінскі - 4,3 млн. рублёў
Бешанковіцкі - 4,31 млн. рублёў

Спіс «багатыроў" адкрывае Полацкі раён: сярэдняя зарплата склала 5,8 млн. рублёў (гэта калі не ўлічваць такіх «гігантаў», як Наваполацк і Віцебск).

Полацкі - 5,8 млн. рублёў
Аршанскі - 5,5 млн. рублёў
Віцебскі - 5,3 млн. рублёў
Чашніцкі - 5,2 млн. рублёў
Верхнядзвінскі - 5 млн. рублёў

Дарэчы, сярэдні заробак па ўсёй Беларусі складае 6,6 мільёнаў рублёў (у студзені было на 64 200 рублёў менш).

Ян Вайтовіч

ПАРУШЭННЕ ПРАВОЎ

ЯК АБЛВЫКАНКАМ ЖЫХАРОЎ ВІЦЕБШЧЫНЫ "НАГРЭЎ"

У студзені 2016 года плату за тэхабслугоўванне ў галіне налічылі па тарыфе, які у 2,9 разы перавысіў устаноўлены заканадаўствам. У выніку насельніцтва пераплаціла 2,7 мільярда беларускіх рублёў.

Камітэт дзяржаўнага кантролю Віцебскай вобласці праверыў, як выконваецца заканадаўства ў сферы фарміравання і прымянення тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі ў рэгіёне. Кантрольныя вынікі аказаліся несуцяшальнымі. У студзені 2016 года плату за тэхабслугоўванне ў галіне налічылі па тарыфе, які у 2,9 разы перавышае ўстаноўлены заканадаўствам. Такое перавышэнне атрымалася найперш з-за таго, што аблвыканкам несвоечасова прыняў рашэнне па звышнарматыўных памерах агульнай плошчы жылога памяшкання.

Пасля таго, як умяшаўся Камітэт дзяржаўнай бяспекі, жыхарам Віцебшчыны была залічаная пераплата на агульную суму 2,7 млрд руб. Матэрыялы праверкі перададзены ў праваахоўныя органы для дачы прававой ацэнкі дзеяння (бяздзейнасці) службовых асоб.

vkurier.by

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

"ПТУШЫНАЯ ГЕРАЛЬДЫКА"

ДРАПЕЖНЫ БЕРКУТ АБО «БОЖАЯ ПТУШКА»?

Шумілінскі раён выбірае свой сімвал. Аднак, выбарамі сімвала не плануюць абмяжоўвацца, пасля іх правядзення горад чакае падрыхтоўка эскізаў бронзавай скульптуры і графіці, якія размесцяць у Шуміліна.

Па ініцыятыве грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны», мясцовае аддзяленне якой адзначыла ў гэтым годзе свой 10-гадовы юбілей, Шумілінскі раён стане чацвёртым у галіне ўладальнікаў сваёй птушкі-сімвала. На дадзены момант такім «прывілеем» ужо карыстаецца Міёрскі раён, сімвалам якога стаў журавель, Валожынскі, дзе быў абраны зімародак і Слуцк, які даўно вядомы ў якасці салаўінага горада.

У якасці прэтэндэнтаў на гэтую ганаровую ролю арнітолагамі былі абраныя сокал-дзербнік, жаўрук палявы, ржанка залацістая, беркут і гогаль звычайны. Сімвал-пераможца будзе абраны шляхам грамадскага галасавання. Зараз праходзяць выбары на сайце раённай газеты, а таксама ў школах і цэнтры дзяцей і моладзі. Пасля іх заканчэння трох самых папулярных намінантаў прадставяць для галасавання ўжо на сайце АПБ. Адны з прапанаваных птушак-кандыдатак з'яўляюцца частымі жыхарамі Шумілінскага раёна, іншыя ж, наадварот, прадстаўленыя адзінкавымі для Беларусі экземплярамі. Так, напрыклад, некалькі пар чырванакніжнага беркута гняздуюцца на Обальскім балоце.

«Птушыная геральдыка» Віцебскай вобласці – з'ява выключная, і кожная з прапанаваных птушак мае свае цікавыя асаблівасці і перавагі. Калі зрабіць крок у бок ад арніталогіі, можна даведацца, напрыклад, што жаўрука, звыклы нам сімвал вясны, звалі ў славянскай традыцыі «божай птушкай», якая кожную раніцу бяццам моліцца стваральніку. Сокал жа, паляўнічая птушка, звычайна асацыюецца са свабодай, перавагай і перамогай.

Аднак, выбарамі сімвала ў Шумілінскім раёне не плануюць абмяжоўвацца, пасля іх правядзення горад чакае падрыхтоўка эскізаў бронзавай скульптуры і графіці, якія размесцяць у Шуміліна.

Арганізацыя «Ахова птушак Бацькаўшчыны» ужо заваявала вядомасць у Беларусі дзякуючы сваімі крэатыўнымі акцыямі, прысвечаным прыцягненню ўвагі грамадскасці да праблем аховы навакольнага асяроддзя і птушак, захавання іх відавой разнастайнасці ў Беларусі. Адным з апошніх маштабных мерапрыемстваў, арганізаваным АПБ стаў фестываль «Жураўлі і журавіны Міёрскага краю", падчас правядзення якога ўздзельнікі змаглі ўжывую назіраць вялікую калонію жураўлёў.

vkurier.by

ШКОЛА ДАРОЖНАЙ БЯСПЕКІ

АЎТОБУС-ТРЭНАЖОР «ШКОЛА ДАРОЖНАЙ БЯСПЕКІ»

22 красавіка на Шумілішчыну завітаў унікальны аўтобус-трэнажор, які прымаў наведвальнікаў на вуліцы Кароткіна.

Плануецца, што болей за чатыры тысячы школьнікаў і выхаванцаў дзіцячых дамоў вобласці пабываюць ва ўнікальным аўтобусе-трэнажоры «Школа дарожнай бяспекі».

Гэта своеасаблівы паўнацэнны вучэбны клас, які на колах прыбыў на Віцебшчыну з Расіі, ён не мае аналагаў у свеце.

Аўтобус прызначаны для правядзення заняткаў па практычным навучанні дзяцей асновам бяспекі дарожнага руху і паводзінам на дарозе. Ён наглядна дэманструе дзеянне рамянёў бяспекі пры аварыі або рэзкім тармажэнні, укамплектаваны генератарам дыму для імітацыі задымлення салона.

Апроч таго, хлопчыкам і дзяўчынкам арганізоўваюцца конкурсы па фігурным кіраванні веласіпеда, віктарыны па праверцы ведаў правілаў дарожнага руху. Да таго ж праводзяцца паказальныя выступленні супрацоўнікаў атрада міліцыі асаблівага прызначэння. Ладзіцца выстава спецыяльнага транспарту органаў унутраных спраў і баявой зброі.

У. Прылуцкі

КАМУНІКАЦЫІ

НА ЗАХОДНЯЙ ДЗВІНЕ НАВЯЛІ ПАНТОННЫ МОСТ

Цяпер два берагі Шумілінскага і Бешанковічскага раёнаў злучаны наплаўным мастом, які пабудавалі праз Заходнюю Дзвіну вайскоўцы транспартных аддзелаў.

З пачаткам красавіка ў райцэнтр Бешанковічы прыбылі вайскоўцы, і пачалося навядзенне наплыўнога моста. Пантонны аўтадарожны мост праз раку Заходняя Дзвіна ў адпаведнасці з планам падрыхтоўкі наводзіцца вайскоўцамі транспартных войскаў.

Навядзенне наплыўнога моста вайскоўцы завершылі за тыдзень. Зараз яго ўжо гайдаюць дзвінскія хвалі.

Пантоны мост, які злучыў Шумілінскі і Бешанковіцкі раёны, у цёплую пару года ладзіць «сувязь з цывілізацыяй» для жыхароў прырэчных вёсак Шумілінскага раёна: Навікі, Полькавічы, Бандарэва і Стрэлка.

Алесь Прыбярэжны

ГРАМАДСКАЯ БЯСПЕКА

ВЫТВОРЧЫ ТРАЎМАТЫЗМ

Шумілінскі раён апынуўся сярод сумных лідэраў па вытворчаму траўматызму

Паводле даных статыстычнага ўпраўлення Віцебскай вобласці, Шумілішчына займае другое месца сярод сельскіх раёнаў па колькасці пацярпелых ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці.

Найбольшая ж колькасць пацярпелых на вытворчасці была зарэгістравана ў Віцебску — 46, Аршанскім раёне — 19, Наваполацку — 18.

Сярод сельскіх раёнаў найперш сумнае лідарства належыць Верхнядзвінскаму раёну — 13 пацярпелых — і Шумілінскаму раёну — 9 пацярпелых.

На прадпрыемствах Віцебшчыны ў мінулым годзе загінула ад няшчасных выпадкоў восемь чалавек, што на аднаго менш, чым у 2014 г. Пры гэтым ўсе загінулыя — мужчыны.

У суседнім Бешанковіцкім раёне, Гарадоцкім, а таксама ў Браслаўскім, Дубровенскім, Лёзненскім, Расонскім і Талачынскім раёнах у 2015 годзе не было зафіксавана ніводнага выпадку вытворчага траўматызму.

А. Прылуцкі

КРЫМІНАЛ

АБАКРАЛІ ПЕНСІЯНЕРА

21 красавіка невядомы злачынец прабраўся ў дачны дом, які належаў 59-гадоваму пенсіянеру і здзейсніў крадзёж электраінструментаў.

21 красавіка а 12-й гадзіне ў Шумілінскі РАУС звярнуўся 59-гадовы пенсіянер. Мужчына расказаў, што ў перыяд з 17 гадзін 19 красавіка да 10 гадзін 21 красавіка неўсталяваны злачынец, сарваўшы навясны замак, пракраўся ў яго дачны дом.

З дома прапалі электраінструменты, падаўжальнік і кавадла. Гаспадару нанесены ўрон на суму 3,7 мільёнаў рублёў. Па факту крадзяжу ўзбуджана крымінальная справа па ч. 2 арт. 205 КК.

НАРЫХТОЎКА

НАРЫХТОЎКА ДРУГАСНОЙ СЫРАВІНЫ

Шумілінскага жыллёва-камунальная гаспадарка праводзіць нарыхтоўку другасных матэрыяльных рэсурсаў сыравіны ў насельніцтва: шклабой, паперу і кардон, ПЭТ-бутэлькі і поліэтылен.

Унітарнае прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Шумілінскага раёна ажыццяўляе нарыхтоўку другасных матэрыяльных рэсурсаў па адрасе: г.п. Шуміліна, вул. Піянерская, д.9 (насупраць адміністрацыйнага будынка).

Закупачныя цэны ў насельніцтва за 1 кг:

Шклабой - 600 рублёў.

Папера і кардон - 900 рублёў.

ПЭТ бутэлькі і поліэтылен - 1000 рублёў.

Рэжым працы - панядзелак, пятніца з 08.00 да 13.00

Тэлефон для даведак - МТС +375 (33) 613-83-06

АБАКРАЛІ ДАЧНЫ ДОМ

5 сакавіка ў міліцыю звярнуўся 31-гадовы беспрацоўны. Мужчына паведаміў, што з веранды яго лецішча зніклі рэчы.

Гаспадар лецішча расказаў супрацоўнікам міліцыі, што ў перыяд з 1 снежня 2015 па 5 сакавіка бягучага года неўсталяваны злачынец з незачыненай веранды яго дачнага дома здзейсніў крадзеж 60-ці метраў электракабеля, а таксама набор ключоў і ровар «Бусел» 2000 года выпуску.

Нанесены ўрон ацэньваецца ў 1,1 мільен рублёў. Заведзена крымінальная справа па частцы 2 артыкула 205 Крымінальнага Кодэкса.

Сяржук Крупскі

НАША ПАМЯЦЬ

ЖОНКА НІЛА ГІЛЕВІЧА НАРАДЗІЛАСЯ Ў НАС

1 красавіка у Мінску адбылося пахаванне народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча на Кальварыйскіх могілках. Пахавалі Ніла Сымонавіча побач з жонкай — Нінай Іванаўнай, якая скончыла Шумілінскую СШ і працавала настаўніцай ў суседнім Гарадоцкім раёне.

З Нінай Кавалёвай, якая нарадзілася на Шумілішчыне, Ніл Гілевіч пазмаёміўся на першым курсе БДУ ў 1951 годзе, калі пачаў вучыцца на беларускім аддзяленні. Выпускніца Шумілінскай СШ Ніна Кавалёва паступала вучыцца на аддзяленне рускай мовы і літаратуры, выдатна здала іспыты, але на субяседаванні дэкан факультэта пераканаў маладую дзяўчыну не выракацца роднай мовы і вучыцца на беларускім аддзяленні.

Пра свае адносіны з жонкай Нінай Іванаўнай Ніл Гілевіч у 2007 годзе шчыра распавёў у кнізе «Добры анёл беларускасці», пасля таго як яна адыйшла ў лепшы свет. Гэта кніга памяці, кніга пра асобу, якая па-сутнасці, заўсёды была крыху ў цені, але ўвесь час побач, а ў некаторых справах далёка наперадзе свайго мужа. Маладосць, знаёмства, сумеснае жыццё, змаганне з хваробай. Ніна Гілевіч, якая крочыла праз жыццё з высока паднятай галавой, была апірышчам сям'і, дарадчыкам, першым чытачом твораў свайго мужа, найважнейшым крытыкам, жонкай, маці, сяброўкай, паплечніцай. Менавіта такой прадстае яна на старонках кнігі. Смерць забрала з сабою цудоўную асобу, якая многім давала сілу і для змагання, і для пераадолення цяжкасцяў. Не дазвалала на слабінку ні сабе, ні блізкім. Мовазнаўца, тонкі цаніцель жывога народнага гумару, пільны даследчык беларускага слова была скарбонкаю ведаў, энцыклапедыяй цытатаў, параўнанняў, эпітэтаў. Была дасканалым знаўцаю літаратуры з пункту гледжання мовы.

Назву кнігі Ніл Сымонавіч даў, карыстаючыся словамі Васіля Быкава з пажадання 1985 года: «Мілай Ніне Іванаўне Гілевіч,добраму ангелу беларускасці, са шчырасцю і павагай В. Быкаў. 4.У.85». Васіль Быкаў быў частым госцем у сям'і Гілевічаў і падпісваў на памяць свае новыя кнігі і Нілу Сымонавічу, і Ніне Іванаўне.

Беларускае аддзяленне БДУ Ніна Кавалёва закончыла з «чырвоным» дыпломам, але пасля заканчэнне засталася не ў аспірантуры, а паехала працаваць за 300 км ад дома ў Гарадоцкі (тады — Езярышчанскі) раён. Варта адзначыць, што яе бацька быў настаўнікам, вельмі яе любіў, але загінуў у першы год Вялікай айчыннай вайны. Маці паўторны выйшла замуж за дробнага чыгуначнага службоўца і да заканчэння навучання Ніны ўжо жылі ў сталіцы.

Адпрацавала Ніна Кавалёва на гарадоцкай зямлі настаўніцай роднай мовы толькі адзін год у Кузьмінскай школе.

У кнізе ўспамінаў пра Ніну Іванаўну Ніл Гілевіч піша: «.. па ўспамінах яе былога вучня паэта Генадзя Дзмітрыева, дзеці паспелі яе палюбіць і вельмі паважалі, яна ні разу ні на кога не падняла голасу, лёгка знаходзіла паразуменне з вучнямі і ў няпростых сітуацыях. Дарэчы, і лёс Дзмітрыева, можна сказаць, прадвырашыла яна. Аднойчы Ніна Іванаўна заўважыла, што ўжо каторы дзень не прыходзіць на ўрокі Генадзь Дзмітрыеў — дробны, худзенькі белабрысы хлапчук, самы меншы ў класе (на год раней пайшоў у школу). Ад яго сяброў-васьмікласнікаў даведалася: не пускае маці, сказала, хай год прапусціць, слабы здароўем, і няма на каго пакінуць малых дзяцей.»

Пасля гэта настаўніца накіравалася да маці Гены на размову: «Гаварылі, гаварылі, і бачыць гаспадыня, што ў настаўніцы слёзы пакаціліся з вачэй. „А божачкі мае, — усклікнула, — што ж гэта за настаўніца! Не я, а яна плача з майго гора!" А настаўніца, шчаслівая заўсміхаўшыся, пацалавала яе на развітанне. І гэта было для затурзанай, замэнчанай вясковай жанчыны таксама ўпершыню.»

Жыла Ніна Іванаўна амаль год на кватэры ў дарожнага майстра Адамовіча, чалавека ўжо пажылога, як і яго найласкавейшая гаспадынька Адамовічыха. «Каб ты бачыў, як яна плакала на развітанне! — расказвала мне тады ж Ніна Іванаўна. — А дачушка мая, — прыгаворвала, — ты ж мне цэлы гадок была як родненькая! А як жа я буду сумаваць па табе!..».

Пасля года працы Ніна Кавалёва вярнулася ў Менск, паступіла ў аспірантуру, абараніла кандыдацкую дэсертацыю па гісторыі старажытнай беларускай мовы і працавала больш сарака гадоў да самай смерці на кафедры беларускай мовы. Працавала натхнёна, самааддана, перадаючы свой вялікі досьвед маладым людзям. Ды і была першым памочнікам, першым чытачом твораў народнага паэта.

Пра сваю другую палову Ніл Сымонавіч піша так: «Беларусь, беларуская мова, сям'я... Тры святыні, якім Ніна Іванаўна пакланялася, пра якія нязводна думала, якія самаахвярна да канца абараняла. Зрэшты, Беларусь і беларуская мова — было для яе адно і тое ж, паасобку адно і другое для яе не існавала. Яна не проста разумела, а ўсёй істотай сваёй, іначай сказаць, кожнай кропелькай крыві адчувала, што родная мова — гэта і ёсць Беларусь.

Гэта быў яе адзін асвечаны Богам культ — культ роднага слова. А другім быў культ сям'і, які гэтаксама бачыўся ёй толькі ў арэоле святасці...

Яна любіла чытаць перадусім тых пісьменнікаў, у мове якіх можна натрапіць на такое слоўца, якое хочацца «пакласці на зуб і пасмакаваць». Як вядома, не ў кожнага нават вельмі прызнанага раманіста ці апавядальніка такая «смаката для душы» знаходзіцца, не кожнаму гэты зайздросны дар даецца. Знаёмыя, сябры, сваякі любілі пагаварыць з Нінай Іванаўнай не толькі таму, што была патрэба ў яе розуме, што было цікава, штобы ўзровень», ці як папросту кажуць — было што слухаць, але і таму, што яна гаварыла сваёй мовай — сваёй лексікай, сваімі выслоўямі, перыфразамі, прыгаворкамі, сваімі інтанацыямі.

Праз жывую мову беларускай вёскі і мову выдатных твораў беларускіх пісьменнікаў Ніна Іванаўна спасцігала адну вялікую праўду-ісціну: мова, якая валодае такімі якасцямі, — гэта мова несмяротная, векавечная, знішчэннюне-вынішчэнню непадлеглая, у яе неймаверна моцна развітая і глыбока праніклая ў родны долкарнявая сістэма. Нічога з ёю не зробяць тыя — і свае, і прыхадні, — якія не могуць гэтую праўду-ісціну зразумець, іх ліквідатарскія намаганні неразумныя і марныя.

«Ведаеш, — дзялілася іншы раз думкамі, — калі раптам і адразу ўзраслі і падняліся аж чатыры такія волаты, — раптам, адразу! — дык якія ж запасы жыццёвай моцы-сілы ў нашае мовы? » Чатыры волаты—гэта Янка Купала, Якуб Колас, Максім Багдановіч, Максім Гарэцкі. Або — у каторы раз перагартаўшы том Лукаша Калюгі: «Проста нямею, як перад нейкім дзівам: каб у васемнаццаць гадоў пісаць такую спелую ды такою моваю прозу — трэба быць геніем, няйначай як геніем! Добра, але ж геніі з нечага вырастаюць. З чаго? Што ёсць гэнае „чаго" ? Якая фізічная ці духоўная падаснова? Ну а дзеля чаго — прарастаюць? Навошта і па чыёй волі прарастаюць ? Хіба не дзеля таго, каб народ верыў у сябе і не падаў духам? Думаю, дзеля гэтага».

Прачытаць кнігу «Добры анёл беларускасці» магчыма на партале Беларускай бібліятэкі: kamunikat.org

Л. Антонаў

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПАСЛАННЕ

ДЭВАЛЬВАЦЫЯ ЎЛАДЫ

Фармат прэзыдэнцкага пасланьня прадугледжвае шчырую размову з грамадзтвам пра актуальныя праблемы. Няхай сабе і не зусім шчырую, але, ва ўсялякім разе, гэта павінна быць сур'ёзнае тлумачэньне дзяржаўнай палітыкі насельніцтву. Толькі ў такім выпадку падобнае мерапрыемства мае сэнс.

І што мы маем цяпер? За два гады сярэдні заробак у краіне ў валюце зьменшыўся амаль удвая (у 2014 годзе ён быў звыш 600 даляраў, а на 1 сакавіка 2016 году скараціўся да 307). У любой краіне гэта прыкмета эканамічнай катастрофы. Плюс масавае спыненьне вытворчасьці, скарачэньні на прадпрыемствах, рост камунальных тарыфаў, павелічэньне пэнсійнага ўзросту і іншыя крызісныя зьявы. Сытуацыя ў нечым падобная да пачатку 1990-х гадоў. Для значнай часткі беларусаў адзіная надзея, апора, ад якой чакаюць выратаваньня, — гэта дзяржаўныя інстытуты. Людзі спадзяваліся, што будзе нарэшце сказана, у якую яму трапіла краіна, што прывяло да гэтага і як будзем выбірацца.

Але не дачакаліся. Зьмест пасланьня сьведчыць пра тое, што кіраўніцтва дзяржавы і народ жывуць у розных рэальнасьцях. Трэба было здарыцца гэтаму крызісу, каб убачыць, што на шчырую, хоць і цяжкую, размову з народам Лукашэнка ці то ня здольны, ці то не гатовы да яе. Замест адказу на пытаньні, якія хвалююць, людзі пачулі звыклыя прапагандысцкія тэзісы. Кшталту таго, што насельніцтва не пярэчыць супраць падвышэньня пэнсійнага ўзросту.

Не прагучала прызнаньня самога факту сацыяльна-эканамічнага крызісу. Лукашэнка абмежаваўся нязграбным эўфэмізмам, кшталту «тэмпы разьвіцьця запаволіліся». Насамрэч даўно ўжо няма ніякага разьвіцьця, адмыслоўцы разважаюць пра маштаб падзеньня. Як пісалі сатырыкі, «спад пайшоў угору». Кіраўнік жа дзяржавы робіць выгляд, што нічога не адбываецца.

Калі няма крызісу, то дзіўна было б разважаць пра аналіз яго прычын. І, зразумела, ня можа быць адказу на пытаньне — што рабіць? Калі няма прызнаньня катастрофы, то няма сэнсу і разважаць, як зь яе выбірацца. Таму ня трэба ніякіх перамен, рэформаў, будзем працягваць ранейшы курс. У выніку мы пачулі стандартны набор заклікаў, патрабаваньняў: «павысіць», «паглыбіць», «пашырыць» і «палепшыць». Хоць цягам усяго выступу Лукашэнка сам жа прыводзіць прыклады, якія сьведчаць, што ранейшыя мэтады кіраваньня не працуюць. Напрыклад, мы даведаліся, што ўлады, дзяржсэктар ня могуць прапанаваць акупныя праекты ня толькі пад кітайскія крэдыты, але ўжо і пад крэдыты Ўсясьветнага банку.

Ці вось яшчэ. Як павысіць эфэктыўнасьць навукі, перайсьці да інавацыйнай вытворчасьці? Правільна. Напісаць яшчэ адну праграму.

Усе гэтыя разважаньні мы чуем ужо амаль 22 гады. І чым далей, тым менш каго яны кранаюць. Беларусы прызвычаіліся ня толькі да дэвальвацыі рубля. Адбываецца дэвальвацыя слоў, прамоваў, яны ні на што не ўплываюць.

Больш за тое, калі палітык, які ў сілу сваёй пасады павінен браць на сябе адказнасьць, прымаць насьпелыя рашэньні, спрабуе рабіць выгляд, што ўсё нармальна, нічога рабіць ня варта, — то адбываецца ўжо дэвальвацыя ўлады. А лідэр, які ўхіляецца ад адказнасьці, ня хоча вырашаць праблемы, аб'ектыўна страчвае давер. Пра што і сьведчаць вынікі сакавіцкага сацыялягічнага апытаньня.

А само прэзыдэнцкае пасланьне перастае быць падзеяй грамадзкага жыцьця. І ператвараецца ў пусты рытуал.

Валер Карбалевіч
“Радыё Свабода”

СТОП, НАРОКТЫКІ!

«ДЫ АЧНІСЯ! …МЫ НЕ ЧАСТКА РАСЕІ»

«Ці можна абудзіць Аляксандра Лукашэнку ад чмуру расейскіх наркаабдымкаў?» Разважае палітоляг Уладзімер Падгол, які заклікаў кіраўніка краіны ўсталяваць наркакантроль на мяжы з Расеяй

У пятніцу 8 красавіка Аляксандар Лукашэнка правёў нараду па барацьбе з наркотыкамі, пад час якой канстатаваў:

«Беларусь не ізаляваная ад астатняга сьвету, і наркапагроза застаецца. Неабходна прааналізаваць сытуацыю і паставіць адно пытаньне, а можа і некалькі: вызначыць, якія дадатковыя рашэньні патрэбныя ў сувязі з гэтай вострай праблемай. Мы заўсёды ганарымся тым, што наша краіна транзытная, мы атрымліваем ад гэтага пэўныя выгады. Але ў той жа час ёсьць велізарны нэгатыў, і ён, на жаль, павялічваецца, асабліва ў сувязі з падзеямі ва Ўкраіне.

Больш за ўсё наркотыкаў у Беларусь паступае з тэрыторыі Расейскай Фэдэрацыі. Прычым у разы больш чым з суседніх дзяржаваў. Мы гэта ня проста фіксуем, а канфіскоўваем адпаведнае зельле ў наркаманаў і выразна разумеем, адкуль усё гэта».

Цікавы момант. Словы Лукашэнкі пра тое, што з Расеі ідзе «ў разы больш наркотыкаў чым з тэрыторыі суседніх дзяржаваў» можна ўбачыць на відэа, а вось у тэкставых рэпартажах прэзыдэнцкіх тэлеканалаў гэтых слоў я не знайшоў.

Месяц таму 5-га сакавіка і 6-га гэтага года ў паўторы я глядзеў штотыднёвую аналітычную перадачу тэлеканала АНТ Контуры. На самым пачатку прайшоў вялікі сюжэт пра міліцыю, інтэрвію з міністрам МУС Шуневічам. Ён сказаў: «Традыцыйна Беларусь лічылася транзытнай краінай для наркотыкаў. Сёньня, на жаль мы разглядаемся наркадзялкамі як краіна спажывец».

Унутры сюжэта паказалі дакумэнтальны фільм пра судовы працэс над 17-ю наркадзялкамі.

У фільме прагучаў сказ Аляксандра Лукашэнкі: «Амаль усе наркотыкі прыходзяць з Усходу. Дагляду на мяжы няма».

8 сакавіка я напісаў

(працяг на стар. №4)

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

БАРАЦЬБА ЗА РЭСУРСЫ І ЧАЦВЁРТАЯ ПРАМЫСЛОВАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ

Адзіная антыкрызісная стратэгія ў рамках беларускай мадэлі — сціснуць зубы і чакаць аднаўлення ранейшых коштаў на нафту.

«Каменны век. Племя ўламраў збегла ад ворагаў у незнаёмыя землі. У няроўнай бітве загінула шмат воінаў, дзяцей і жанчын, родная тэрыторыя была пакінутая. Выжыванне племені пад пагрозай, і самае страшнае — згас агонь, які гарэў днём і ноччу, ратуючы людзей ад звяроў, ворагаў і непагадзі». Гэта анатацыя да кнігі Роні-Старэйшага Жозэфа «Барацьба за агонь», якую я запазычыў з інтэрнэту.

А цяпер скарыстаемся машынай часу і перанясемся праз тысячагоддзі ў Авальную залу Дома ўраду. На календары 21 красавіка 2011 года, на трыбуне — адзіны палітык (АП). Ён выступае з пасланнем да беларускага народу і Нацыянальнага сходу: «Няўжо ўсе не разумеюць, што ідзе вайна за рэсурсы, за гэтую нафту?!»

Ад барацьбы за агонь да барацьбы за нафту. Такія крайнія кропкі ў гісторыі чалавецтва, і прамежак паміж імі запоўнены барацьбой за рэсурсы.

Зразумела, у кожнага перыяду гісторыі быў свой асноўны рэсурс. Чым гандлявалі нашы продкі, якія арганізавалі шлях з варагаў у грэкі? Адкрыем кнігу гісторыка Уладзіміра Хораса «Руская гісторыя ў параўнальным асвятленні»: «Паводле шэрагу гісторыкаў, дабрабыт Кіеўскай Русі трымаўся на рабаўладанні. «Жывы тавар», які здабываўся ў войнах, быў галоўным артыкулам вывазу на чарнаморскі і каспійскі рынкі».

Пра рэнтабельнасць «галоўнага артыкула» сведчыць наступнае: маладая дзяўчына каштавала ў Кіеве 2 куны, а на нявольніцкіх рынках Канстанцінопаля — 100. Ці варта пасля гэтага здзіўляцца, што «раб» па-англійску — «slave», г.зн. славянін.

У «Рускай праўдзе» — зборы законаў, выпрацаваных у сярэдзіне XI стагоддзя, — маёмасць цэніцца значна даражэй за чалавека, яго асабістую бяспеку і годнасць. Поспехі Кіеўскай Русі, як пісаў гісторык Васіль Ключэўскі, дасягаліся «цаной прыгнёту ніжэйшых класаў».

У сучаснай Беларусі «дэмакратыі і правоў чалавека не менш, чым у іншых». Хто б спрачаўся. Уся справа ў тым, што ў нас «ёсць свой погляд на гэтыя і іншыя актуальныя пытанні гуманітарнай сферы». Усё сапраўды так: гэты погляд абапіраецца на традыцыі, сфармаваныя яшчэ ў Кіеўскай Русі….

Чарговая пераацэнка

Мае студэнцкія гады (пачатак 70-х) прыйшліся на актыўную фазу навукова-тэхнічнай рэвалюцыі (НТР). Яе галоўная характарыстыка — ператварэнне навукі ў вядучы фактар вытворчасці.



Ва ўсялякім разе, так мне распавядалі на лекцыях па марксізму-ленінізму.

За мінулыя з тых часоў дзесяцігоддзі ўплыў «вядучага фактару» на сацыяльна-эканамічныя працэсы ў свеце павялічыўся шматкроць. Чацвёртая прамысловая рэвалюцыя, пачатак якой быў зафіксаваны на Сусветным эканамічным форуме ў Давосе, — толькі адзін з прамежкавых вынікаў НТР. Яшчэ адзін маштабны вынік — чарговыя кардынальныя змены на рынку прыродных рэсурсаў.

НТР не адмяніла «вайну за рэсурсы». Яна зрабіла іх пераацэнку. На першае месца, як і ў часы Кіеўскай Русі, зноў выйшаў чалавек, але не ў якасці «прылады, што гаворыць», а ўпершыню ў поўнай адпаведнасці са сваёй відавой прыналежнасцю, г. зн. у якасці чалавека разумнага (homo sapiens).

Культура, паводле аднаго з вызначэнняў, ёсць пазабіялагічны спосаб вырашэння агульнабіялагічных праблем, галоўнай з якіх з'яўляецца праблема выжывання. Крытэры паспяховасці яе вырашэння — павелічэнне колькасці і арэалу распаўсюджвання біялагічнага віду. Паводле тых жа крытэраў можна ацэньваць і стан лакальных культур.

Канкрэтны прыклад. За дзесяць гадоў (з 2000 па 2010) насельніцтва ЗША павялічылася на 9,7%, а насельніцтва Расіі за той жа перыяд скарацілася на 2,7%. Каэфіцыент фертыльнасці (колькасць народжаных дзяцей да жанчын) у ЗША і Расіі меншы за 2, што сведчыць пра немагчымасць натуральнага ўзнаўлення насельніцтва.

Прырост насельніцтва ў ЗША забяспечваюць тыя, хто прыехаў. Толькі за першае дзесяцігоддзе XXI стагоддзя краіна прыняла 14 мільёнаў мігрантаў.

У 2015 годзе ў Беларусі на выхадзе мы маем 80,5 тысячы грамадзян, якія атрымалі від на жыхарства ў краінах Еўрасаюза. Важкі аргумент, пагадзіцеся. Ва ўмовах адноснай празрыстасці дзяржаўных межаў пераможцы ў барацьбе за галоўны прыродны рэсурс сёння вызначаюцца не на палях бітваў, а шляхам галасавання, «галасавання нагамі».

Сяргей Нікалюк
“Новы час”

СТОП, НАРКОТЫКІ!

(пачатак на стар. №3)

ліст Лукашэнку, каб той увёў наркакантроль на мяжы з Расеяй. Намесьнік начальніка галоўнага ўпраўленьня па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб К.Г. Побаль адказаў мне, што мой ліст пераслалі ў МУС. Адказ з МУС напісаў начальнік галоўнага ўпраўленьня В.М. Лосіч. Ён падрабязна паведаў мне, як змагаюцца за наркотыкамі. Адказаў па-беларуску.

Але ж я пісаў Лукашэнку пра неабходнасьць увядзеньня наркакантролю на мяжы з Расеяй. І нават Шуневіч ня мае на то паўнамоцтваў.

Тады я напісаў кіраўніку КДБ Вакульчыку пра гэтую гісторыю і прапанаваў разабрацца з тымі, хто ў адміністрацыі Лукашэнкі бярэ на сябе функцыі кіраўніцтва дзяржавай. І вось нечаканая нарада Лукашэнкі па барацьбе з наркотыкамі.

З моманту майго звароту да Лукашэнкі (8 сакавіка) да яго нарады прайшоў роўна месяц. Можна толькі здагадвацца, ці простае гэта супадзеньне: мой ліст да Лукашэнкі і Вакульчыка і гэтыя нарада.

Агульная высноВа, якая гучала з вуснаў уладара наркотыкаў: „Мы перамаглі наркадзялкоў". Але ж засталіся пытаньні Лукашэнкі з пачатку нарады: „Неабходна прааналізаваць сытуацыю і паставіць адно пытаньне, а можа і некалькі: вызначыць, якія дадатковыя рашэньні патрэбныя ў сувязі з гэтай вострай праблемай".

Але галоўнае ўражаньне такое: Лукашэнка як чорт ладану палохаецца словаў пра мяжу з Расеяй. Ні слова пра неабходнасьць наркакантролю на гэтай мяжы не прагучала зь яго вуснаў.

7 красавіка на МАЗе кіраўнік дзяржавы пачаў візыт з ушчуваньня дырэктара:

„Я не пасьпеў сюды прыйсьці — журналістам важна — вы мне пачалі расказваць пра Расею. Ды ачніся! 25 гадоў мы ўжо незалежная дзяржава. І мы не частка Расеі. У Расеі свае праблемы". (СТВ і БТ-1 7.04.2016)

Словы А. Лукашэнкі можна з поўнай падставай адрасаваць яму самому: «Ды ачніся! 25 гадоў мы ўжо незалежная дзяржава. І мы не частка Расеі».

А дадаць трэба наступнае: Мяжа з Расеяй — частка тэрыторыі Беларусі. І сувэрэнітэт над тэрыторыяй Беларусі — гэта і сувэрэнітэт над мяжой.

Там жа сёньня ўладарыць наркадзялкі. Яны бескантрольна правозяць у Беларусь наркотыкі. Даўно пара ўсталяваць сувэрэнітэт над мяжой увесьці наркакантроль на мяжы з Расеяй. І ня толькі.

Нядаўна на сустрэчы з амэрыканскім чыноўнікам кіраўнік Беларусі паведаміў, што Беларусь «наваднена зброяй з Украіны». Але ж на мяжы з Украінай поўны памежны кантроль. Праз тую мяжу нават сала немажліва правесьці. Рэгулярна канфіскуюць памежнікі. Значыцца зброю правозяць як і наркотыкі праз мяжу Беларусі і Расеі. Адсюль вынікае неабходнасьць увядзеньня на мяжы з Расеяй кантролю і за перасоўваньнем зброі і выбуховых рэчываў.

У панядзелак прэзыдэнцкія тэлеканалы паказалі, як на мяжы з Расеяй расейскія памежнікі зладзілі татальны кантроль аўто, якія заяжджалі зь Беларусі. Чэргі выбудаваліся на кілямэтры. А вось беларускіх памежнікаў там няма, мытнікі таксама ні наркату, ні зброю ня ловяць. Ну хоць бы адзін патрон знайшлі! Дык не!

У Лукашэнкі язык не паварочваецца сказаць пра неабходнасьць наркакантролю на мяжы з Расеяй і кантролю за перасоўваньнем зброі.

Ці атрымаецца пасунуць яго ў бок абароны нацыянальных інтарэсаў?

У 1996—м калі на Чарнобыльскі шлях выйшла 50 тысячаў, ды выйшлі з лёзунгам абароны нашых хлопцаў ад вайны ў Чачні, ён пакляўся, што ніводзін беларус ня будзе ваяваць за межамі Беларусі.

Прыкладна такім жа чынам адстаялі чысьціню нашых вайсковых аэрадромаў ад расейскіх зьнішчальнікаў.

Нарката і зброя з Расеі больш жудасная рэч для нашай моладзі. Нездарма нават міністар МУС Шуневіч канстатаваў 5 сакавіка на АНТ, што Беларусь з краіны транзіцёра наркотыкаўператварылася ў краіну — спажыўца. Хочацца пакласьці гэтай пагрозе канец. Няўжо будзем чакаць покуль наркадзялкі падсодзяць на іглу Колю, і бацька возьмецца за абарону усіх коль, маш, і саш.

"Радыё Свабода"

ОБУСТРОИТЬ БЕЛАРУСЬ

ПЕНСИОННАЯ РЕФОРМА В ТРЕХ ЦИФРАХ

О пенсионной реформе за последнее время было сказано и написано немало. Сторонники повышения пенсионного возраста в лице президента и правительства, понимая всю рискованность этой затеи, решили перестраховаться и снизить протестный потенциал при помощи PR-акции «Посоветуйся с народом». Народ, чувствуя подвох и понимая, что власти никого спрашивать не собираются, обсуждал ситуацию на кухнях, в очередях и на интернет-форумах, пытаясь понять, как жить дальше. Аналитики и эксперты строили прогнозы и высказывали свои предположения.

В общем, информационного шума на тему пенсий было предостаточно, хотя всю суть ситуации вокруг пенсий можно выразить в виде трех простых цифр.

Цифра первая. Сколько денег «отняли» у пенсионеров?

Проведем расчеты на примере 2015 года. Итак, согласно данным Белстата, на 1 января 2015 года в Беларуси насчитывалось 149 400 мужчин и 244 500 женщин в возрасте 60-62 года, итого 393 900 человек. Условно это то количество пенсионеров, которое могло бы получить пенсию, но не получило из-за увеличения пенсионного возраста.

Размер средней трудовой пенсии в декабре 2015 года составил 2 млн 839,4 тыс. рублей или 158 долларов по средневзвешенному курсу Нацбанка.

Несложные расчеты показывают, что государство за 2015 год «отняло» бы у пенсионеров около 746 млн долларов (393 900 человек х 12 месяцев х 158 долларов).

Хорошенькая сумма, не правда ли?

Цифра вторая. Сколько денег потеряла средняя семья пенсионеров из-за увеличения пенсионного возраста?

Предположим, что наши пенсионеры состоят в браке, тогда чистые потери их семьи за три года составят 158 долларов х 36 месяцев х 2 человека = 11 376 долларов.

Много это или мало? Попробуем сопоставить потери с возможными приобретениями.

Например, если бы государство не стало повышать пенсионный возраст, то наша среднестатистическая семья пенсионеров на эти дополнительные деньги могла бы купить новый бюджетный внедорожник, на котором без проблем отъездила бы на дачу все пенсионные годы. А если ездить некуда, то этой суммы как раз хватило бы на покупку скромной дачи под Минском. Или еще, как вариант, наши пенсионеры могли бы выучить двух внуков на программистов за эти деньги. А уж сколько лекарств могли накупить старики — и не сосчитать.

Но ничего этого у пенсионеров не будет, государство решило оставить деньги себе.

Цифра третья. А каков шанс дожить до пенсии?

Возраст выхода на пенсию часто сравнивают со средней продолжительностью жизни, и это не совсем корректное сравнение. Почему? Дело в том, что при расчете средней продолжительности жизни учитывается вся смертность, начиная с младенческой. Куда интереснее посмотреть на вероятность взрослому 30-летнему человеку дожить до пенсии.

Итак, до повышения пенсионного возраста на три года вероятность дожить до пенсии для мужчины, который перешагнул 30-летний порог, в среднем составляла 75%, для женщин этот показатель был 94%. Теперь, после увеличения пенсионного возраста, только 68% мужчин доживут до пенсии, то есть каждый третий белорусский мужчина умрет, так ее и не дождавшись. Что касается женщин, то здесь ситуация не столь критична — до пенсии доживет 93% современных 30-летних женщин.

Правда, есть одно исключение — «силовики». Они выходят на пенсию в 45 лет, теперь многие из них будут выходить в 48. Так или иначе, вероятность дожить до пенсии для «силовика» такая же, как и у женщин — около 91-93%. В общем, вывод неутешительный: мужики, если хотите пожить на пенсии, то идите в «силовики».

Владимир Ковалкин
БЕЛАПАН

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

АПАЗІЦЫЯ АБ'ЯДНОЎВАЕЦЦА, АЛЕ НЕ ЎСЯ

Беларускія правацэнтрысты заявілі аб неабходнасці стварэння стала дзеючага круглага стала лідэраў апазіцыі. Зрэшты, месца там знайшлося не ўсім, чаму тлумачыць першы намеснік старшыні Руху «За Свабоду» Юрась Губарэвіч.

— Было заявлено о необходимости создания постоянно действующего круглого стола оппозиционных лидеров. А зачем он нужен, если собраться и так можно в любое время?

— Нужна форма, которая имеет признанный всеми регламент и, соответственно, накладывает определенные обязанности на участников подобного круглого стола. Простые коммуникации происходят постоянно. Но они создают впечатление того, что договоренности в их рамках не носят обязательный для выполнения характер. В рамках круглого стола можно было бы больше формализовать достигнутые между его участниками договоренности.

— Какие темы сейчас могут обсуждать такие структуры, как партия БНФ и Белорусская партия левых «Справедливый мир»?

— Абсолютно любые. Например, те же протесты предпринимателей, пик которых, наверное, уже прошел. Но в поддержку этих протестов высказывались все политические структуры, независимо от их идеологической направленности, от социал-демократов до партий правого толка.

Другой пример: координация во время предстоящих в этом году парламентских выборов. Возможно сотрудничество в проведении кампании наблюдения или разработка условий совместной оценки условий их проведения.

— А можно ли будет считать договоренности в рамках такого круглого стола надежными? Те же партия БНФ и «Справедливый мир» имеют массу встречных претензий.

— Претензий, действительно, хватает. Они озвучиваются регулярно и публично. Но тем не менее есть публичные политики, которые находят в себе силы преодолеть прошлые противоречия и работать вместе. Примером тут может быть создание правоцентристского блока. Несмотря на предыдущее взаимное недоверие или определенные предостережения, мы сейчас работаем вместе. То же может произойти и в рамках работы круглого стола.

— Николай Статкевич также предлагал объединиться оппозиции через проведение конгресса демсил. Чем ваше предложение лучше?

— Наше предложение лучше тем, что оно не затягивает нас в долгоиграющую процедуру, которая может быть интересна исключительно политическим активистам, но не находит никакого отклика в обществе. Круглый стол — это то же самое, но здесь и сейчас. Не надо готовить какие-то собрания, мероприятия, а можно собраться уже сегодня или завтра и начать обсуждать проблемы и вопросы.

— Заявляя о необходимости проведения круглого стола, вы сразу же поделили оппозицию на правильную и неправильную (имею в виду кампанию «Говори правду»). Стоило ли это делать?

— Такой раздел наблюдается уже достаточно продолжительное время, он не исчез и сейчас. Это разница в подходах к возможности изменений в Беларуси. Мы предлагаем кардинальные изменения, которые закреплялись бы законами и практикой. Мы не считаем для себя возможным вписываться в существующую систему. Это кардинальный водораздел. Если он исчезнет, можно будет вернуться к обсуждению ситуации работы на совместных позициях.

— А что плохого в том, чтобы путем переговоров попасть в парламент?

— Если оппозиционер попадет в парламент исключительно благодаря решению властей, а не поддержке избирателей, то он ничем не будет отличаться от депутатов предыдущих созывов. Он станет таким же ставленником режима и будет озвучивать только то, что ему позволят. Это как будто попасть в ловушку.

Мы стремимся к тому, чтобы парламент был представлен независимыми депутатами, но они должны попасть в него исключительно благодаря победе в своем округе.

(фрагмент статьи)

Крымов Сергей
www.belgazeta.by

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 28.04.2016 у 17.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.